

וארטיס לפרשת השבוע

ז. ובני ישראל פרו וישרצו ויעצמו ומאוד מאד ותמלא הארץ אותם. המהרי"ל דיסיקן תקופה כאן מדוע הוסיפה התורה ותמלא הארץ אותם, בשביל מה זה חשוב? וי"ל שבגזירת הגלות שנגזרה על עם ישראל בפרשת לך לך נאמר ידוע תדע כי גר יהיה הפרך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם, והטעם שהוסיפה התורה להארץ לא להם כי הגלות תהיה רק אם הם יהיו בארץ שהיא לא להם, אבל אם ישבו בארץ שלהם לא יהיה שיעבוד. והנה ארץ גושן היתה שייכת לישראל, כי היא ניתנה ע"י פרעה לשרה אמנו, כמובא במדרש בפרשת לך לך, ושוב ניתנה כאן לישראל. ואילו היו עוסקים שם בתורה לא היו משתעבדים כמו שהיה באמת עם שבת לוי. אבל אחר שפרו וישרצו ויצאו להתערב עם המצרים ותמלא ארץ מצרים אותם, רק אז השתעבדו בהם המצרים.

א. י. הבה נתחממה לו. הגמ' בסוטה יא. אומרת שלוש הן באותה עצה של פרעה להשמיד את ישראל. בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורים, ויתרו שברח זכה שמבני בניו ישבו בלשכת הגזית. הקשה הרב מברסיק מה הטעם בניו נידון ביסורים, הרי הטעם שהוא שתק זה משום שסבר שמחאתו לא תועיל כלום, כמו שראינו שיתרו מחה ולא נזר אלא גזר דינו למיתה, והוא העדיף לשתוק ולהציל מה ששייך וי"ל, אומר הרב מברסיק, כי הקב"ה הביא לו יסורים וזו היתה מעשהו עליו מדוע לא צעק הרי יש כאן כאב של עם ישראל, ואם לא צעק סימון שלא כאב לו מספיק והביאו לו יסורים כדי שיראה שכשכאב צועקים.

א. יב. וכאשר יענו אותו כן ייבה וכן יפרו. מובא בחז"ל כמה דעות איך פרו ורבו. דעה אחת שהיו יולדות שישיה בכרס אחד. דעה שנייה שהיו יולדות יב' בכרס אחד, ודעה שלישית שהיו יולדות שישים בכרס אחד. (מדר"ר שמואל א ז) וי"ל שד"ו מרמז בפסוק **בכרס בניך בפרך**. למ"ד שישיה הוא מהר"ת של ב"ב שזה ב' ועוד ב' ועוד ב' שווה שש. דעה שנייה, שמינין האותיות של הפסוק ה"ל הוא יב'. דעה שלישית היא שסופי התיבות הם כ"כ וגי"פ כ' הוא 60. מרבי מאיר קסטר מבי'.

א. יג. ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך. ויש להקשות למה כתוב ויעבדו חסר יו"ד ולא כתיב ויעבדו? וי"ל שמצינו בחז"ל שבתחילה עבדו המצרים יחד עם היהודים אך פרעה עבד גימט (סוטה יא), ולכן כתב ויעבדו בלי יו"ד כדי שיתפרש שגם המצרים עבדו. והמילה **את** ג"כ מסתדרת, כי את מתפרש הרבה בלשון **עם**. כמו שמצינו את יעקב איש וביתו באו.

א טו – טז. ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות. ויאמר בילדכן את העבריות. מה הטעם נכפלה המילה ויאמר? ואפשר לבאר כך, פרעה רצה להניצל מעונש על הריגת הילדים ולא רצה שיקרא על שמו, מה עשה? הוא אמר לשליח שיאמר למילדות. וכמו שמצינו אצל אחשוורוש לאסתר ויאמר המלך ויאמר לאסתר יאמר לה עניי שליח. והטעם שעשה זאת בשביל שרצה שלא יענש בעבור הריגת הפורצים, כי אם הוא עצמו היה שולחם היה נענש ע"י. כי אף על פי שאין שליח לדבר עברה מי"מ שהשליח לאו בר חיובא המעשה מתיישב למשלח. והרי איסור הריגת עובר נאמר רק לבני נח ולא לישראל, ולכן כאן המעשה כן היה צריך להתיישב למשלח. לכן עשה פרעה שליח מצרי המעשה ותיישב אל השליח וקרא ולא אל פרעה, כי כלפי המצרי יכול פרעה לטעון אין שליח לדבר עברה. פנים יפות. ועי' מהרש"א סנהדרין ז:

א. יט. כי לא כנשים המצרות העבריות. ובאונקלוס תרגם את המילה העבריות **יהודיות**. והנה בספר בראשית מוזכרת כמה פעמים המילה עברי ויהודים מתרגם עברי (בראשית לט ד. ועוד) ואילו כאן הוא מתרגם יהודי, וכן לקמן **ז. ו** ראשי התרגום מפרש על עברי יהודי, ולמה? וי"ל, אומר האר"י אמתו, שיעקב ברך את יהודה בסוף ויחי ואמר לו אתה יודוך אחיך, ומבואר בחז"ל שהיה יזכה שכל העבריים ייקראו בשם יהודים בשל מעלתו הגדולה של יהודה שברך, וע"כ מאז ברכתו של יעקב ליהודה מפרש התורה עברי יהודי.

א. כב. ויצא לכל עמו כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו. וברש"י שגזר אף על המצרים. אומר ה'קצות' מה הטעם שרק כעת גזר פרעה על המצרים. י"ל שכל מה שאמרין דינא דמלכותא דינא זה רק כשהמלך גוזר על כולם בשוה, אבל כשגזר על מגזר מסויים, אזי אין הדין כך. וזה כוונת הפסוק, ויקרא מלך מצרים למילדות, ושאלם: מדוע עשיתן את הדבר הזה ותחיינת את הילדים, הרי דינא דמלכותא דינא, וע"ז אמרו לו המילדות, כי לא כנשיות המצרות העבריות, כי חיות הנה, הכוונה לילדי המצרות שלא נורת עליהם כליה, א"כ אין כאן דינא דמלכותא כי זו לא גזירה על כולם, וכששמעו זאת פרעה, ויצא לכל עמו, כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו.

ב. ו. ותרא כי טוב. וברש"י נתמלא הבית אורה. ובסוטה יב. כי טוב - שנולד מהול. והנה טוב זה אור ע"פ בראשית א. וראת היהודי כי טוב. ומיכן לפיכך שטוב זה מהול? וי"ל, ע"פ הירושלמי על הפסוק וילך יפתח לארץ טוב, דח"ו"ל נקרא ארץ טוב - כי הוא מקום פטור ממעשר. (והגר"ק הסביר שהכוונה היא שאין חשש שיעבור על עברה של מעשרות, וכמו שכתוב בקידושין אשרי מי שלא חמאן-היינו שאין לו אבא והאמא, כי אין חשש שיעבור על עשה דכיבוד).

ובמדרש ב'עקב' איתא פרי בטנך ופרי אדמתך, מה פרי אדמה חייב במעשר, אף פרי בטן חייב במעשר, ומעשר של פרי בטן זה מילה. וא"כ מה שכתוב ותרא כי טוב הכוונה לפטור ממעשר, והמעשר של אדם, זה מילה, א"כ תרא כי טוב שפטור ממילה משום שנולד מהול.

ב א יד. ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלות וגו' ויצא ביום השני והנה שני ואנשים עברים נצים לו הלהרגי אתה אומר וגו' ויאמר אלך נודע הדבר. וברש"י נודע לו הדבר שהייתי תמה מה חטאו מכל שבעים אומות להיות נרדמים בעבודת פך. וקשה איך נודע לו הדבר? וי"ל דהנה מבואר בסוטה יא. שבני ישראל עבדו עבודת פך כי הם זהו פיתום ורעמאס, וכל מה שבנו היום נהרס עד למחרת. ולכן מכוונה פרעה בספרי הנביאים (ישעיה כו. נא. ויחזקאל כ"ט ועוד) בשם תנין ונחש, מפני שמעשהו כנחש, דאיתא בתענית ח. לדעת"ל יאמרו החיות לנחש: אשרי דורסי ואוכל וכי' אבל אתה מה הנאה יש לך. ומשיב להם הנחש אבל אין יתרון לבעל הלשון, והיינו כמו שהמדבר לשון הרע אין לו הנאה (רש"י שם). וא"כ שווים פרעה והנחש כי גם פרעה לא נהנה משעבודם וסתם האכזר אליהם. וכעת הכל מובן, משה ראה בסבלותם שסובלים להבל וריק, וכשראה אח"כ שיש בהם מדברי לשה"י, שאמרו שישפרו לפרעה שהרג את המצרי וכו' כמו שמובא ברש"י **'ראה שיש בהם מלשונם'**, אמר א"כ נודע הדבר שמעבידים אתכם בפרך, כי אתם בעלי לשה"י.

ב ג יד. ויאמר לרשע למה תכה רעך. ויאמר מי שמך לאיש שר ושופט עלינו. ופרש"י למה תכה אע"פ שלא הכונו נקרא שר בהרמת הדין, רעך רשע כמותך. וקשה ע"ז כמה קושייתו: א. למה רעו ידל הרים ידו נקרא רשע. ב. מה השיבו ימי שמך לאיש שר ושופט עלינו? האם רק שר ושופט יכול למחות במי שמכה חברו? וי"ל דקושיה מתרצה בחברותה. הנה התנא באבות (א ח) אומר כשהיו בעלי דינים עומדים לפניך יהיו בעיניך כרשעים, כלומר שהיה רשעים עד שיקבלו את הדין. ולכן משה אמר למה תכה רעך רשע כמותך, כל ששיניה בעיניו כרשעים, ראה זאת המכה ואמר למה אתה קורא לשינוי רשעים משום שאתה כאלו השופט שלנו ואנו בעלי דינים, מי שמך לשר ושופט עלינו. הרי אין אנו עומדים לפניך בדין.

ב. כג. וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה. וברש"י ביאר שמלך מצרים נצטרע והיה שוחט תינוקות וישראל ורוחץ בדמם. ולפי"ז מקשה הרא"ם א"כ למה ישראל נאנחו מהעבודה, מה הקשר קושי העבודה למיתת הבנים? ויש לומר דהנה כתיב לעיל עיניו אותנו כן ירבה וכן יפרו, ולכן כל הזמן הם לא נאנחו מהעבודה והשעבוד, כי הם ידעו שכאשר מעניס אותם יש להם רווח אחר והוא ריבוי הילדים, אבל כעת שפרעה לקח להם את הילדים ושחטם, או אז הם נאנחו מהעבודה, כי כעת העבודה לא מביאה להם תועלת של ילדים כי שוחטים אותם. יעלת לך'.

ב. כד. ויזכור אלוקים את ברייתו את אברהם את יצחק ואת יעקב. וקשה למה כתוב את המילה את בכל אחד ולא כתוב את אברהם יצחק ויעקב? ונראה, אומר הרוגוטיש, ע"פ מה דאיתא בב"מ פה. ש'אליהו היה מקים את אברהם כל יום ורוחץ לו ידיו כדי להתפלל, וכשגומר אברהם להתפלל הוא מקים את יצחק כ"ל, וכשגומר יצחק הוא מקים את יעקב כ"ל'. ומקשינן למה הוא לא מקים את כולם ביחד? ומתרגים שאם הוא יקים את כולם ביחד הם יתפללו יחדיו והתפילה שלהם יחדיו מסוגלת להביא הגאולה קודם הזמן ואליהו לא רצה לפעול שהגאולה תגיע קודם הזמן, ע"כ דברי הגמ'. והנה בפרשת כי תשא כתוב ורחצו ורבו ובינו ממונו את ידיהם ואת רגליהם, וכתב שרש"י שארץ לקדש ידיום ורגליים ביחד, והטעם שצריך ביחד, אומר שם השפתי"ח וכו"ה באוה"ח, כי כתוב **את** שתי פעמים, שמשמעו בבת אחת. ובעת הכל מיושב, את ארץ עדין לא הגיע זמן הגאולה, כי עדין עוד לא עברו 40 שנה, והקב"ה רצה לזכור את הבחירה עם אברהם יצחק ויעקב יחדיו כדי שבזכות הייחודי שמוצא בריבוי המילה 'את', יגאלו ישראל. לכן כתוב את גם על יצחק וגם על יעקב כדי להחשיב את כולם יחדיו, שבזכותם יחדיו תפעל להקדמת הגאולה לפני מלאת ה-400 שנה.

ג. ו. ומשה היה רועה את יתרו חותנו כהן מדין וינהג את הצאן אחרי המהרבה ויבא אל ה' האלוקים סרבה. ובהתרגום הוסיף משה יהיה מקום מרעה טוב (שפר רעיא), והטעם שהתרגום הוסיף את המילים האלו שאינן מופיעות בפסוק? י"ל ע"פ ב"מ צג: שאם רועה העלה את התבמות לראשי צוקין ונפלו ומתו חייב, לבד אם היה שם מרעה שמן וטוב שאין פטור. והרי כתוב במדרש הר חורב למה נקשה שמו חורב, כי היה הר חד כחרב, וזה מה שהיה קשה לתרגום איך משה רעה את צאן חותנו יתרו בהר חורב, הרי מי שהעלה לראשי צוקין מעל בשמירתן, לזה כתב התרגום שזה היה מרעה טוב וא"כ שרי. רבי העשל.

ג. ד. וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו וכו' ויאמר אל תקרב הלום של נעלך. ומובא ע"כ בגמ' בזבחים קב. אמר עולה ביקש משה מלכותו ולא נתנו לו לכתיב אל תקרב הלום ואין הלום אלא מלכות וכו'. וכן המהרי"ל האם משה לא מצא זמן יותר מוצלח לבקש מלכות מאשר הזמן הנורא הזה, ועוד הרי ד"ז לא מתאים לאופיו של משה שהיה עניו מכל אדם. ותיירך המהרי"ל דיסקין דאיתא כאן ברמב"ן שאפילו שמשנה היה רחוק מהסנהג הוא התבקש ע"י הקב"ה לא להתקרב ולהוריד נעלים כי כל ההר היה בקדושתו קדושת העזרה, עכ"ד הרמב"ן. והנה באותה העת משה

פרשת שמות תשפ"ד

היה בן שמונים שנה כמו שמבואר בתורה, ואיתא בחולין כד: שזקן (מעל 70) אינו יכול להוריד נעלים בלי לשבת. והיותו ואין ישיבה בעזרה אלא ממלכי בית דוד (וימא לה) ביקש משה מלוכה כדי שיוכל לשבת. ולכן נאמר (א) תקרב הלום אלא לך אחר ושם תחלוץ נעלך כי כאן אסור לך לשבת.

ג. ה. של נעלך מעל רגלך. היינו שתי נעלים. והנה ביהושע ה טו איתא ויאמר שר צבא יהוה אל יהושע של נעלך מעל רגלך פי המקום אשר אתה עומד עליו קדש הוא. ונעלך כתוב שם בשווא תחת הלמד, שמשמעו נעל אחת, ולא כמו אצל משה שכתוב בו סגול תחת הלמד שמשמעו לשון רבים. וקשה למה אצל משה זה שיוכל נעלים ואצל יהושע נעל אחת? וי"ל שבעיקרון מצד אדמת קודש מספיק להוריד נעל אחת וכדמצינו בזבחים כד. שעבודה בבהמ"ק כשירה כשרגל אחת של הכהן על הקרקע, וזה הטעם שמאני אצל יהושע נעל אחת כי זה הוא מעיקר הדין. אבל אצל משה י"ל שמשנה היה אבל זה נודע לו באותו הרגע כי הקב"ה אמר (פסוק ו) אלוקים **אביך** אלוקי אברהם וגו' והרי אין הקב"ה מזכיר שמו על החיים (רש"י בראשית כח יג) סימן **שעמרם** נפטר, ואבל חולץ שתי מנעלים, לכך נאמר לו של נעלך בלשון רבים.

ג. ד. אהי-ה שלחני אליכם. יש להקשות מדוע שינה כאן מכל המקומות ולא אמר אלוקים שלחני אליכם כנהוג בכל מקום שמוזכר שמו של הקב"ה או שם אחר של הקב"ה שמוזכר במקומות אחרים? וי"ל דהנה מצינו שמשה היה כבד פה ולשון ומובא ברבינו בחיי שלא היה יכול לדבר האותיות דטלנ"ף ו-י שזס"יח, והנה בכל השמות והכינויים של הקב"ה יש מהאמותיה האלו מלבד אהי-ה, לכן כשמשנה אמר לו אני כבד פה ולשון ואמרו לי מה שמו מה אומר עליהם הרי איני יכול להזכיר את שמך? ענה לו הקב"ה תאמר אהי-ה וזה השם שתוכל לדבר. רבי ישראל דרשן.

ד. ט. והיה אם לא יאמינו גם לשני האותות האלה וכו' ולקחת ממני ה'אור והכפת לדם. לכאורה קשה מאי אולמיה האי אות יותר מהאותות הראשונים? וי"ל דאיתא בסנהדרין סז שכל מעשי הכשפים נבדקים במים, והגמ' מספרת שם איך ביטל יצירי במצרים חמור שנעשה בכישוף ע"י ששם אותו במים והוא נסם, וא"כ זה מה שאמר הקב"ה שאם יחשבו שזה כישוף תעשה להם במים ששם לא שולט הכישוף. וזה הטעם שפרעה ציווה להשליך את כל התינוקים גם של המצרים לים משום שאין הכישוף שולט במים, ואם יבוא מצרי מכשף ויחליף את בנו באיזה חפץ יאמר לו התינוק שלי, וכלו לבדוק ע"י שזרקוהו למים ואם זה חפץ אחר שנתכשף אזי במים הוא יתבטל.

ד. י. וראך ושמח בליבו. ובחז"ל אילו היה יודע שהקב"ה כותב עליו וראך ושמו בליבו היה יוצא לקראתו בתופים ובמחולות. וקשה ביותר האם בגלל הכבוד היה שמו יורד בשלימות? מתרץ ע"כ הרב שך שאהרון עשה את זה בשיא השלימות, אבל כיוון שלא היה בטוח שהוא עושה זאת בשלימות מספקת בהיותו מפשפש ובדק במעשיה הוא מיעט בשירה ובזימרה בגלל שחשש אולי הוא קצת מקאט, אבל אילו היה יודע שהקב"ה מעיד עליו שהוא עושה זאת בשלימות בוודאי שהיה יוצא בתופים ובמחולות בידעו שהקב"ה שבוחר כליות ולב כך מעיד עליו.

ד. כב. בני בכורי ישראל. הטעם שישראל נקראים בכור, לפי שבכור נקרא מי שהופך את הבן אדם לאב, והנה בני ישראל הם עשו את הקב"ה לאביהם. והוא פסוק מפורש בתהלים 'הוא יקראני קלי אתה אבי וצור ישועתי אף אני בכור אתנהו'. רבי אליהו דיסקין.

ד. כה. ותקח ציפורה צו ותכרות את ערלת בנה. יש להקשות מה הטעם משה לא מל בעצמו את התינוק? וא"ת שהי"ז סכנה אז איך ציפורה מלה אותו? וי"ל דמעיקר הדין גם תינוק מסוכן יש למולו משום דשומר מצווה לא יידע דבר רע, אבל כיוון ששכר מצווה בהאי עלמא ליכא א"כ המצווה אינה מגינה לאותה שעה והתינוק עלול למות רח"ל. והנה כתבו הראשונים שדין זה ששכר מצווה בהאי עלמא ליכא הוא רק במצוות מצווה עליהם, אבל במצוות שאינו מצווה יש שכר מצווה בעולם. ולפי"ז הכל מיושב דמשה היה אסור לו למול כי היה זה סכנה לתינוק והיותו הוא מצווה למולו אז שכר מצווה בהאי עלמא ליכא וא"כ התינוק עלול למות. אבל ציפורה שאינה מצווה א"כ שכר מצווה כאן יש לה, א"כ יכולה למול ושומר מצווה לא יידע דבר רע. האוסטרובוצה.

ה. כב. למה הרעות לעם הזה למה זה שלחנתי. למה כתב פעמיים 'למה' שמשמע מזה דגש על כך שהיו שתי שאלות וי"ל שמשנה רבינו אמר לקב"ה ממה נפשך אני לא צריך לגאול את בניי, דהנה ישראל נשתעבדו למצרים בגלל שאברהם עשה מלאכה עם תי"ח (בזמן המלחמה עם 5 המלכים הוא השתמש באליעזר אפי' שהיה תי"ח. נדרים לב). ומה שעשה כן אברהם בגלל שלא דרש את דברי ר"ע על אתו ה' אלוקיך תירא לרבות יאה אדם בניי משתעבדים סימן שדורשים את ואתי צריך שאהרן יגאל את בניי כי יש את לרבות את אחיך הגדול.

הבא להיטור מסייעים בידו

בחו"ל מסופר מה היה כשבת פרעה ירדה ליאור. היא ירדה להיפראות מצרענה ולהתגיי, כשראיתה את התיבה בקשה מגיעותיה להציל את הנמצא בתוכה, וככלא רצה לא מלאך נבאלא הורגם, ואח"כ ידה נתארכה והיא נרפאה מצרענה וראתה את השכינה על משה. ונשאלת השאלה היא רק החליה את דרכה בדרך התשובה, וכבר התרחשו עמה ניסים גלויים, נרפאה מהצרעת שחיתה לה, הבורותיה שהיתה צריכה לחשוש מהן, וסיפורי לאביה שהיא לא אלא גם ראתה שכונה. לפנינו למי קצר היתה משוקצת מתועבת, ולאחר שני רגעים, זכתה לראות שכונה, אך ולמה? התשובה היא: אמרו חו"ל כי הבא להיטור מסייעין אותו! היא באה להיטור להתקרב לבורא עולם, להרוץ מגילולי בית אביה, מיד היא זוכה לראות ניסים גלויים וזוכה לראות שכונה. וכדברי חו"ל: אדם מקדש עצמו מעט - מקדשין אותו הרבה, מלמטה - מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה - מקדשין אותו לעולם הבא. אדם שמחליט לחזור בתשובה ולהיות בעל תשובה אמיתי, את הצעד הראשון צריך האדם לעשות בעצמו, על אף הקשיים שעומדים בדרכו, ולאחר מכן הוא יזכה לראות את עזרת ה' יתברך. הקב"ה טמון מעלית לכל הבא ליטור! לאדם נדמה, לא יתכן שזכא ממציא זה, כל כך מסובך אני בחטא, קשור בו, היאך אוכל לבדו לצאת ממנו, הרי אני זקוק לנס ממש... התשובה היא, אכן, באמת לבדך לא תוכל לצאת ממנו, ואכן זקוק אתה לנס ממש, אולם מה שמוטל עליך הוא להשתדל ולהתאמץ בלבד, ובכך מוטב אתה שטמונה לך מעלית במהלך עלייתך, שתקפץ אותך לקומה הנרצית. וזוהי הבטחת ה' הבא להיטור מסייעין בידו! ואף על פי שכל ההתחלות קשות, אבל אחרי הקושי הגדול, מגיעה עזרתו הגדולה של ה' יתברך הרועה בתשובתם של בניו אוהביו. ובספר חיי עולם כתב הסתייפלר באמת גם מי שהוא קשה הינה צעום, אם יתאמץ מאד בלימוד התורה, יזכה לסייעתא דשמיא, להיות גדול בתורה, אף על פי שהוא הרבה יותר מכפי כשרונו הטבעי. רבי חיים קניבסקי היה אומר שברוחניות אפשר לקבל באופן שלא ניתן לתאר וכן אפשר לדעת את כל התורה כולה בעל פה וזה הכל אם אתה פתאום יועשה מה שאותה יכול - הקב"ה משלם לך פי מיליון ואתה מגיע לראות של ידעת התורה מה שבר אנוש לא יכול להכיל בשאר החכמות. נביא כאן כמה מעשיות מגדולי הדורות את הקב"ה מסייע ביד מי שמתאמץ:

מעשה היה רבי צדקה חוצין שהיה מקפיד להתפלל בנך הגמיה. פעם אחת הודמן לו להיות בלתי אביב, הרב שאל את בעל הבית ששהה שם, היכן מתפללים בנך החמה? ענה לו: בכודו וזאת שכאן זה ירושלים שמצויים שמינים בנך החמה. ובכל זאת, אם כבודו רוצה יש מנין בנך החמה במרחק של כשעה דרך. הרב לא נרתע, ואמר אם לו מרחק של שעה זה לא נורא, אקום שעה יותר מוקדם, אמר ועשה. הרב השכים קום, ויצא לדרך על מנת להתפלל בנך החמה, והנה זה פלא, כי בתחילת דרכו פגש באדם שאמר לו שבסמוך מרחק של כחמש דקות, יש תפילה בנך החמה בבית הכנסת הגרי"א ברחוב הירקון והרב לא צריך ללכת למרחקים. (בית כנסת הגרי"א הוקם בשנת מאה שערים בתל אביב (זו לא טעות) ברחוב הירקון 42 ע"פ יוסף צבי הלוי רבה של יפו והיה אבי"ד הראשון בתל אביב וגאון וצדיק ירושלמי שהודמנו לעיר תל אביב היו מתפללים שם) הנה לנו מעשה נפלא, שהרב היה מוכן ללכת אפילו דרך של כשעה כדי להתפלל בנך החמה, ומן השיעם שיעוהו בשתדן כך קצר מצא את מבוקשו, ובקירוב מקום, היה מנין לתפילה בנך החמה, הרי מכאן שמי שרוצה להתקרב להקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא מסייע בידו הרבה, כי רצון יראיו יעשה.

בספר חיי עולם כתב הסתייפלר. באמת גם מי שהוא קשה ההבנה צעום, אם יתאמץ מאד בלימוד התורה, יזכה לסייעתא דשמיא, להיות גדול בתורה, אף על פי שהוא הרבה יותר מכפי כשרונו הטבעי. והביא ספור נפלא מהחתי"ס כפי המסופר בספר חוט המשולש לתולדות החתי"ס. פעם בא אל החתי"ס נער אחד בן שבע עשרה שלא ידע קרוא וכתוב וגילה לו שרצונו ללמוד תורה, וכששמעו הבחורים, כן צחקו ע"ז, איך בר שנים כמותו, אשר לא ראה אורות מימיו, רצונו לתקוע עצמו ללמוד גמא? אבל רב גער בהם, למה זה תצחקו, הלא כל הרוצה ללמוד יבוא וילמד. ויקרבו את הנער, ויצווה הבחורים, וקבע להם עתים שזוהי ללמוד עמו שעה זו, והוא אשר עשה אחרת, וכך עשו. אבל שנה למה ששבר הגיע הנער הזה לשבע עשרה שנים, עוד זאת היתה לו מדה, קשה לשמוע ומיהר לאבד, עד שאם למדו עמו איזו משנה מאה פעמים, עד מהרה שכחה, ולמחר היתה בעיניו כאילו לא למדה מעולם. אמנם כן בכל זה שחקתו לתורה לא פג, והתמיד בלימוד, וכל הבא לטהר מסייעין לו. וברוב הימים הגיע למדרגת בחור מופלג בתורה, וגם יראתו היתה טהורה, ועלה והצליח ועשה פרי קודש הוללים, והיה ללמדן וכפול, עד שנתמנה לדיין ומורה באחד הערים הגדולות של מאן לשונו. הכלל, שהשיבה המוענת מהשגת התורה, הוא היאוש והרפיון, ולא כמו שחושב שבשבל מניעת הגשנה הוא מתרפה ומתייאש, אלא אדרבה, שבשבל הרפיון והיאוש, הוא הסיבה למניעת ההשגה, שכבר אמרו חו"ל (שבת קד.) הבא ליטור מסייעין אותו. ע"כ.

אחד מהנכדים של האדמו"ר מטשורוביל ז"יע ירד מהדרך, הרב שלח לקרוא לו. אותו בחור ידע מדוע הרבי קורא לו, והכין עצמו לו להתפלל משום שיחה מוסרית, לא לסור

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

מדרכו. כשהגיע לרבי אמר לו: שמעתי עליך כי בחרת לך דרך אחרת, בוא אגיד לך משה: אינני יכול לעשות לך כלום, בחרת לך דרך אחרת, נו, לא אצליח להשפיע עליך. אבל מדוע קראתי לך: כי אתה היה נכד של ר' מרדכי מצ'ירוביל וכי' ואתה יודע, שאצלנו לא אומרים תחנון ביום ששי. וש קפידה לעניין הזה, אני רוצה כי תבטיח לי שאיפה שתהיה לא תאמר תחנון ביום ששי. הבחור כמעט פרץ בצחוק... בבדיחות דעת אמר: שהרבה"ה יהיה רגוע, אף ביום ששי לא אגיד תחנון... הרבי ז"יע פתח עליו זוג עיניים גדולות באומר: זו לא ליצנות, אצלנו זו קפידה. כי אומרים תחנון ביום ששי! אני רוצה כי תתן לי קפידת כפי! הבחור נבהל מההתייחס המיוחדת בה הוציא הרבי את הבקשה מפיו, ואמר לו: אתן לרב תקיעת כף. מיד כשהרבי תפס לו את היד אמר לו: ואתה יודע מה זו תקיעת כף?! תדע את המשמעות החמורה של הדבר, כמו כמך וכמה שבעות... "מבטיח" והרבי שוב: "תזכור תחנון ביום ששי לא אומרים" הנער יצא החוצה, נו. מה כבר יהיה, לא אגיד תחנון, והלך לו. אך משום מה השבועה החמורה הזו, לא נתנה לו מנוחה: זה לא נקרא שאני מקיים לגמרי את השבועה, כי אינני אומר כלום, לא קריאת שמע ולא כלום, וכי זה נחשב לא לומר "תתנון!" הרהר לעצמו, לכן, חייב את עצמו, לבוא להתפלל, רק לא לומר תחנון... חלפו כמה שבעות והוא שאל את עצמו לפחד: אם כל השבוע לא אומר תחנון, ורק ביום ששי לא, נחא. כך קימתי את תקיעת הכף, אבל הרי כל השבוע אינני אומר, לא רק ביום ששי... וכך התחיל לבוא אל השבוע לבית הכנסת לומר תחנון, כדי ששישי הא לא יאמר. כמוכב שכך התחיל טיפין לעלות על דרך התורה בחזרה.

ואדם שמתאמץ דבר שקשה לו מאוד ועושה כפי כוחו הקב"ה נתן לו כוחות מיוחדים לעשות יותר מכפי כוחו וכשהוא עושה זאת מקבל הוא שפע ענק מי שמיא. בהנהיג של פסח יתפארת שמשוין מובאים דברים שסיפר רבי בשמשון פינקוס על עצמו בעת רצון מיוחדת. בהיות בחור בשיבת בריסק, התגוררת בדירה מחשפת עם בחורים נוספים. ובליל בדיקת חמץ נותרתי לבדו בחדר מגורי, בשעה המיועדת בדקתי את החמץ בדירה, והבדיקה נמשכה שעה ארוכה ועייפה אותי מאד, בסיומה התיישבתי לנוח הייתי יגע, אך שבע רצון מקיום ההלכה כדנה. לפעם שאלתי את עצמי מה דבר עליית הגג? הרי לא בדקו שם, אז החלה התרוצצות מחשבות בקרבי, מצד אחד חשבתי בליבי, מדוע דבר זה מוטל דווקא עלי? לייפיותי הרבה היה כמוכב גם כן שקשה בנטיה להרחיק מעלי את העול הזה, מאידך הרצון לקיים המצוה בשלימות, לחפני לבדוק עם את העלייה. בסופו של דבר גמלה בליבי החלטה, אני לא אכנה, אקיים את המצוה בשלימות, ואבדוק בדיקת חמץ כדן. עליתי במדרגות, הדלקתי את האור וניתי חשכו, לפי המראה שנגלה לנגד עיני, מסתבר שזה שנים רבות לא ניקו את המקום שהיה מוכסה בשכבות אבק. לא היתה לי אפשרות, אפילו להתחיל בבדיקה, שלא לדבר על הגעה לחורין וסדקין, הרי על פי דין אין לבדוק חמץ לפני ניקוי המקומות, והעלייה הייתה חייבת בבדיקה, שכן הוא נחשב למקום שמכניסים בו חמץ. המלחמה הפנימית התעוררה בי מחדש, וברוך ה' חרף עייפותי, אחרתי חיל בעזו, ולא שיניתי את החלטתי לבדוק. שארית כוחותי תחתיתי למלאכת הניקוי, במשך כל הלילה חיזקתי את עצמי קרוב לעלות השחר גמירתי לנקות. הדלקתי נר, והחילותי בבדיקה, סיימתי לאחר שעה קלה, למחרת הייתי עייף ותשוש, לנוח לא יכולתי עקב טירדות ערב החן, הייתי בלחץ גדול שבלי לסדר אני אתמוטט, אך ליל הסדר הגיע ועמו החל לפעפעל לי טעם חדש מתוק מאד, חשיתי באור גדול, ואמרתי אז ההגדר בתחושה נפלאה שאותה לא חשתי מעודי. כל אותו הלילה הרגשתי קירבת אלקים, הייתי בתרוממות גדולה, כך עד סוף הסדר. לאחר צוות כשנגמר הסדר, לא הייתי מסוגל ללכת לישון, נשאיתי ער כל הלילה ועסקתי בסיפור יציאת מצרים, הרגשה כזו של קירבת אלקים לא היתה לי מיום עמד על דעתי. בהתחלה חשבתי שהרגשה מרוממת כזו שייכת רק לליל הסדר, אך גם למחרת בבוקר, ובמשך כל היום המשיכה להרגיש אותו טעם נפלא של קירבת אלקים. כך היתה לי הרגשה במשך כל ימי המועד עד שלא הייתי מסוגל להתנתק מהגמרא. לא עסקתי בשום דבר אחר, מלבד מה שנוגע לקירבת אלקים. וכך קירבת אלוקים המשיכה לפעום בקרבי עד היום הזה. אם יש לי היום משו, סיים הרב פינקוס, אין זה אלא מכוחה של מצוה אחת דרבנן, של בדיקת חמץ אשר נאחזתי בה וקיימתיה במסירות נפש.

מעשה נפלא סיפר רבי שמואל טרוביץ רב בראשון לציון. הובא בספר מענייני שמואל בשכונה שאני גר בה בעיר ראשון לציון היה יהודי קשיש שכבר עבר את התשעים בשם ר' לייב. הוא עלה כחמש עשרה שנה לפני כן מרוסיה. הוא היה אלמן וחי לבדו, פעם אחת ניגש אליו ואמר לי שיש לו דבר חשוב לדבר אתי: אתה רואה אותו היום, נוהג כיהודי חרדי לכל דבר ב"ה. אך ברצוני לספר לך שלא תמיד הייתי כזה. אני דלתי ברוסיה בלא תורה ובלא מצוות, במשך השנים עברתי על הרבה עבירות, אך בחסדי השי"ת זכיתי לחזור בתשובה, אך דבר אחד לא זכיתי לתקן והוא מעיק עלי כבר שנים רבות, ואני מבקש את עזרתך בזה. וכך הוא סיפר: לפני למעלה מששים שנה, כאשר עברו לי רוסיה הרבה והתפכחתי היו היהודים תמיד הקרובות הראשונים, המצב היה קשה מנשוא, פרנסה לא היתה מצויה היו צריכים

לשלם הרבה מיסים. ר' לייב סיפר שהוא ואחיו הגדול עסקו בממכר עורות, במצב שנוצר לאחר שהוטלו מיסים גבוהים, לא השתלם להמשיך באותו עסק, אך היתה אפשרות להקים אגודה מאושרת כחוק שהיתה פטורה מיסים, הם החליטו להקים אגודה שהיו חברים בה כעשרה אנשים, בראש האגודה עמד אחיו של ר' לייב, והם עשו עסקים שחורים, המנוגדים לחוק, במסווה של האגודה הפיקטיבית. אחד מחברי האגודה היה כושל ולא הצליח במשימות שהוטלו עליו, החליט אחיו של ר' לייב שהיה ראש האגודה להוציא מהאגודה וכך עשה. הלה נעלב מאד, והחליט לנקום חברי האגודה, הדרך היתה פשוטה הוא הלך והלשיך לפני השלטונות שהאגודה היא פיקטיבית. מיד הגיעו אנשי השלטון והענישו אותם בסכום כסף, ואז החליט אחיו לחזיר למלשין כגמולו. ערך מכתב לשלטון על עבירה כלכלית מלשימת שהמלשין עבר ומוסר את המכתב לידו של ר' לייב, והוא שילשל את המכתב לתא הדאר. כמוכב שמיד עם התקבל מכתב הלשנה זה, פשטו אנשי השלטון על ביתו של המלשין והענישו אותו בכל חומר הדין. לימים החליט ר' לייב לחזור בתשובה על כל חטאיו, הוא ניזק במקרה הזה והבין שעשה דבר חמור ואין לו מנוחה, הוא ואחיו בידח הלשינו על יהודי, אחיו בכתיבת המכתב, והוא ששלח את המכתב, בזוה גרמו לו נזק כספי, ועתה מיסים ר' לייב את סיפורו, כאשר הגעתי ב"ה לוקנה ושיבה מופלגת, ואני יודע שקיצי קרוב, נשארתי שקוע בחטא שבין אדם לחברו, והוא השתובב מועלת, עד שישב את הגולה, ואיך אוכל לתקן זאת? כאשר ר' לייב סיים את סיפורו, פרץ בבכי מר והתחנן, רבי תעזור לי לצאת מהסבך הזה, הדבר הזה בנפשי. אמרתי לו: האם ידוע לך אם אותו יהודי חי? ואם כן היכן הוא? ואם יש לו יורשים? על כך השיב ר' לייב: זוהי עיקר הבעיה, לפי מה שהוא שאלו, נטטר אותו יהודי מימן, יותר מזה אינו יודע. חזרתי ושאלתי אותו מה אתה מצפה ממני, האם אתה רוצה שאני אסע לאיזור והוא לחפש את עקבותי? מה אני יכול לעזור לך? והוא בכה ובייש את ר' לייב את סיפורו, כאשר המרא דאתרא, וכפי שידוע, מה שהמרא דאתרא פוסק כאן מתקבל בשמים, מה שתטיל עלי לא יפוע לעשות, ולבלד שאקבל ממך פסק בכתב, שאני יאמתי ידי חובתי, ואני זכאי לפטור מכל, על פסק דין זה אוכל לבא בבית דין של מעלה, אם אתה רוצה תצרך אליו עוד שני דינים בבית דין, או שאתה תדון לבדך, העיקר הוא, שאני צריך ממך פסק דין המוכיח אותי. הדברים הללו הדהימו אותי, אמרתי לי שצריך לחשוב ולהתייעץ בדרך, התייעצתי עם תלמידי חכמים שונים, וכולם התקשו איך ניתן לזכותו לגמרי ולפטור מכל וכל. החלטתי לצרף את רבני העיר של ראשון לציון הרב יהודה דוד וולפא והרב יוסף שמשב בבית דין לחקור את ר' לייב על פרטי המעשה, ואחר כך להחליט ב"ס"ד מה ניתן לעשות. הזמנתי את ר' לייב לבוא כעבור עשרה ימים ללשכת הרבנות בראש"צ ליום רביעי בשבוע, בשעה אחת עשרה בבוקר. ככל שהתקרב אותו יום רביעי חשתי מועקה קשה, מפני שלא יציפתי שבאותו מושב בית דין יאמץ פתרון מעשי.

יום אחד לפני התאריך שקבענו ללמוד ביום שלישי בשעת בוקר מוקדמת, דופק ר' לייב על פתח ביתו, דפיקות חזקות, הוא נכנס כשכולו נרגש ונעטר, ואומר לי: בצהלה ב"ה הבעיה נפתרה על הצד הטוב ביותר, וכך סיפר: שבימים האחרונים קבל דלקת והחליט ללכת לרופא. ליד קופת חולים הוא פגש יהודי מבוגר שניכר עליו שעלה מחבר העמים, אותו יהודי התחיל ללגלג שיחה ע"י לייב ושאלו מניין הוא? השיב אותו אדם, שהוא מאוטה עיירה שבה היה גר אותו יהודי, שהוא הלשיך עליו במכתב ששלח, שוב חזר ר' לייב ושאל אותו אולי הכרת או שמעת על פלוני? השיב הלה בודאי, הוא היה חמי ארני חנות, חזר ר' לייב ושאלו היכן אתה גר? השיב לו כאן בראשון לציון בשיכון הרוסים עם אחותי ומשפחתי. ר' לייב נדהם לשמוע שאכן מבוקשו נמצא, הוא וסיפר לו את אשר קרה, והוא הזמין אליו לביתו, הוא הצטרף אליו מיד, כשהגיע לביתו וסיפר לו שוב את כל הסיפור, קמה אשתו ואמרה: שהיא זוכרת היטב את הסיפור, את סיום השלטון פשוטו לפתע על הבית, היא גם זכרה את סכום הכסף שהם לקחו ועוד פרטים שונים שלא היו ידועים עד אז לר' לייב. ר' לייב היה אז האדם המאושר ביותר עלי אדמות, מהשמשים יזכר אותו באופן פלאי למצוא את המשפחה, שהאח חפיש, אמרתי לו: עתה צריך לברר בדיק מי הם יוצאי חלציו שלהם משפט הירושל. אחרי דרישה וחקירה התברר, שישנם שלשה נכדים ברוסיה שהם הירושלים ע"פני דין תורה, ואז הוא נזכר שכאשר עזב את רוסיה כדי לעלות לארץ, היתה לו תכנית חסכון בנכק שהכילה סכום הזהה בדיק לסכום הנזק שנגרם ע"י ההלשנה, את הכסף לא ניתן היה לקחת עמו לארץ, אך קיימת אפשרות להעביר את הכסף מהבנק לתושבי רוסיה, אמרתי לו שאת סכום הכסף ששנאסר בבנק יעביר לשלושת הירושלים, והם יאשרו שקבלו את הכסף בקבלה כתובה, כך עשה, וכעבור זמן מה הגיעו שלש קבולות שביחד היו השלום על כל החוב. על להתבונן עד כמה היה עזר למשתדל לחזור בתשובה, אדם שעשה עול לפני באיזו יעירה נידחת לפני למעלה מששים שנה, האם שייך בדרך הטבע למצוא עקבות? ומה גם שהדבר קרה תחת שלטון ברית המועצות, במקום שאנשים חיו בפחד אימים, והמדינה סגורה במסך ברזל כפי שהיא, מן אידך, כאשר היהודי התאמץ בכל כחו, זכה לעזר השי"ת נפלא. מתוך ספרי רבי יוסף חיים אליהו בעל הדבריים.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: מה הסיבה לצרות שיש ליהודים יותר מאשר לשאר אומות? **תשובה:** כותב הכלי יקר בפרשתנו, משום שאצל היהודים יש הרבה מחלוקות ומריבות וזה עיקר הסיבה שישאר בגלות, והיינו שאדם הרוצה להצטרף לעומצנו צרות ויסורים עליו להימנע ממחלוקות ומריבות המכלולות אותו עצמו, ורק באחדות מצליחים. וכעניין כותב רש"י בפרשתנו על הפסוק אמר נודע הדבר שיש בהם בעלי לשון הרע רואים עד כמה חסר לעמנו שמשמחת כל חלקה טובה וגורם כאלו רעות לעם ישראל.

שאלה: כשהקב"ה גזר משהו בעולם האם ע"י השתדלות אפשר לבטל את הגזירה? **תשובה:** הגמ' אומרת שהטעם שפרעה גזר כל הלא הילד האיראה תשליכוהו הוא משום שראו חרטומיו שהולך להיוולד מושיען של ישראל ובמים הוא לוקה, לכן גזר שיזרקו את כולם ליאור. ז"א שכל הזריקה ליאור היתה להיפטר ממשא, לבסוף הוא גזר בביתו למדנו מכאן, אומר הסטליפער שכל מעשה אדם ותחבולותיו לא יועילו להזיז אפילו זיז ממה שנגזר. ולא עוד אלא שהפעולות שעושה כדי להפטר ממה שנגזר עליו, הן חלו שביאורו עליו את מה שנגזר עליו. רואים מכאן ג"כ יסוד חשוב בהנהגת ה' בעולם, שמה שנגזר אי"א לעצור ולמנוע אפי' שבדרך הטבע זה לא נראה מציאותי ואי"א לעצור גזירות שמים. וברור ששואדם עושה רצון ה' בדרכיו הוא לא יכול להיגזר כלל עיני, אבל שכאדם עושה כל מיני פעולות שהם נגד רצון ה' כגון שהוא פועל להציל באיזו עיסקה והוא חושב שאם הוא איננו קצת או יצא קודם סיום התפילה או יותר על לימודו הוא יצליח, אז צריך לזכור עניין זה שאין סיד כלל כשעושה נגד רצון ה' כשעושה רצון ה' מובטח לו שיצליח. **ויש להוסיף** שזה הכל ע"י השתדלות טבעית שאין אי"א לשנות כלום. אבל יש דרך אחרת שאפשר על ידי השנות מה שנגזר, והדרך הזאת היא תפילה מלב נשבר ומועמוק הלב. וכמו שציטטנו בפרשתנו שאפילו שנגזר על בני ישראל עבדות 400 שנה, ברגע שמת מלך מצרים ויאחזו בני ישראל את העבודה והם הרבו בתפילה אז ותעל שזועתם אל האלוקים מן העבודה ונחשב להם קושי השיעבוד כדי להיגאל 190 שנים קודם זמן גאולתם. וכמו שכותב כאן רש"י וידע אלוקים: נתן לב אליהם ולא תעלים עיניו מהם. רואים את הכוח העצום שיש לתפילה שיכולה לבטל גזירות קשות ולהסיר חרון אף מישראל, ולשנות הטבע.

שאלה: האם יש איסור לקנאות או שזו רק מידה שמוציאה את האדם מן העולם? **תשובה:** ביא"ת השחי' למסכת אבות עמוד קכ"ב כתב שאין איסור אצל אב מידה מגונה, ויש לדייק בעניין ביאור החיים' ריש פרשת שמני'. רובי חיים קניבסקי ביארוחות יושר' ערך קנאה הביא מדרש שיש משמעות שזה איסור.

שאלה: האם בשביל להיות אדם גדול, האם חייבים להיחלד עם טבע טוב ומידות טובות? **תשובה:** להפך. האדם השלם ביותר הוא אדם שנולד עם טבע רע, ושינה את הטבע. ויש בספרים סיפורים עכ"ל אנשים שנולדו עם טבע רע ויצאו עניקי הדורות.

שאלה: מדוע כתל רבי שניאור קוטלר זכותה לילדים למרות שהייתה עקרת? **תשובה:** לאחר אירוסיו בנו של רבי שניאור קוטלר הי"ה רבי מאיר זצ"ל שהיה בחיר עולם התורה בזמנו גילו אצלו את המחלה הארוורה שהתפשטה בכל גופו והרופאים אמרו שאין סיכוי כלל שהוא יחזיק יותר מכמה חודשים בודדים בחיים, כמובן שההורים מכל הצדדים המליצו לעזוב את השידוך אך הכלה החליטה שעליה להמשיך עם השידוך ולאחר דו"ד חליטו לשאול את רבי משה פינשטיץ שהכריע שאם הכלה רוצה עליה להינשא לו רבי למרות הזמן הקצר שזה יהיה, החתונה כמובן היתה עצובה, רבי משה סידר את הקידושין ולאחר מכן בירך את הזוג שיזכו לילדים, הבכי באותה החופה היה רב. לאחר החתונה המחלה הואטה, ולהפתעת הכלה נפקדה ונולדה כשהי נולד ילד הבכור, לאחר הלידה הכלה היתה עצובה רע למאוד ורבי מאיר התעניין למה היא עצובה, נענה הכלה שכוון שרבי משה ברכם לילדים היא חוששת מאוד שבעת יולד להם עוד ילד ואז ימות ר' מאיר ולכן היא רוצה שבעלה יהיה כמו רבי עקיבא בשעתו ילך ללמוד בבית מדרש 24 שנים בפרישות מוחלטת וכך יזכה להיות עוד שנים רבות ועדיף מאשר שיחיו יחד ויולד להם ילדים וכך הוא ימות, כמובן שכששמע זאת רבי מאיר הוא המליץ לאבן לרבי משה לשאול מה לעשות אך רבי משה ענה שאין זה דרכו של תורה שציונות אותו פרו רבו ועליכם להמשיך לחיות כרגיל, כמובן שהם שמעו לדבריו ולאחר שנה נולד להם עוד ילד ושבעו לאחר הלידה רבי מאיר נסתלק לבית עולמו, לימים אשת רבי מאיר נישאה לאלמן אחר ולא נולדו להם ילדים לאחר ביקור אצל רופאים הכי גדולים אמרו כולם פה אחד שאישה זאת עקרה ולא במינים כלל איך ילדה את בניה הראשונים, ולא ידעו שזה משום החסד שעשתה עם רבי מאיר.

שאלה: מי שחל עליו איזה קבלה של מיתה מה יעשה? **תשובה:** רבי יוסף קלוו זוננפלד ששלמות חיים כותב שישן עם נעים כדי לטעום טעם מיתה ותתקיים בזה הקללה.

שאלה: ביום כד טבת תשכ"ו נפטרה מרת מרים מזרחי ומאז החלו לעלות על קברה לבקש ישועות, מי היתה מרים מזרחי ומה הסיגולה בתפילה על קברה? **תשובה:** בביתו של כ"ק האדמו"רי רבי שלמה מזוועה עבדה כובסת צדקת ויראת שמיים אותה עושה לא זכתה להיפקד בילדים שנים רבות. יום אחד, בעת עבודתה בבית הרבי, נכנסה היא

לחדרו והחלה ממררת בבכי, שהרבי יברך אותה בזרע של קיימא. הרבי שמע את בקשתה של מרים הכובסת אך הרבי בירך אותה. מרים לא הרתמה ידיים, וכשראתה שהרבי מטרב להניקה לה מברכתו היא עמדה בחדר כשדמותה חמות זולגות מעיניה. הרבי שראה את צערה הגדול של הכובסת הצדקנית, החל ממרר בבכי יחד איתה. מרים לא אמרה נואש, היא פנתה אל הרבי בשאלה: "מדוע כבוד האדמו"ר אינו מוכן לברך אותי בילדים? השיב לה: האדמו"ר בצער: "אם אברך אותך כעת יוולד לך בן, אולם עוד לפני שיגיע לגיל מצוות הוא יחלה וייפטר מן העולם, מרים הצדקת שמעה את דברי הרבי ואולם המשיכה בעולמה על שלה והתקשה לקבל את ברכתו. הרבי נעתר לבקשותיה ובירך אותה בילדים. ואכן, לא חלף זמן רב והנה נפקדה הכובסת, ולאחר תשעה חודשים ילדה בשה ערובה בן. הבן גדל והגיע קרוב לגיל מצוות, ונבאנתו של הצדיק התקיימה: הוא חלה במחלה קשה והלך לבית עולמו זמן קצר לפני הגיעו למצוות. לצערה של מרים הכובסת לא היה גבול. בנה יחידה היה כל עולמה. לא צערה היא הפנתה למעשי חסד וצדקה, ואת רוב הכסף שהרוויחה הייתה מחלקת לעניים תלמידי חכמים וממש הקדישה את חייה למעשי צדקה. לאחר שבנה נפטר, כשהיו נענים יהודים לאדמו"ר מזוועהיל זע"יא לקבל ברכה לזרע של קיימא, הוא היה שולח אותם למרים הכובסת. לכו אליה, הוא בדרך אתכם ותקבלו כל מה שאתם מבקשים. לאחר פטירתה של מרים הכובסת הצדקנית בשנת תשכ"ו, החלו יהודים רבים לעלות לקברה כדי להתפלל שם על ילדים, ומאז ישנם סיפורי מופת רבים על אנשים שפקדו לאחר שהתפללו על קברה. קבר מרים הכובסת נמצא בהר המנוחות בירושלים,

שאלה: מי תמיד שמח? **תשובה:** רבי יששכר מאיר היה אומר המונח בלימוד, בכל עת ועת, הרי הוא תמיד מלא שמחה, ובאמת בישיבה תמיד אפשר לבדוק מי שנתן ומי לא, לפי הבעת הפנים, אם רואים בחור מלא שמחה, כנראה שהוא לומד טוב; ולהיפך, אם רואים בחור שהוא תמיד דוקרני וממרמר, ואינו מרוצה מהחברותא ולא מהשיעור, סימן שאינו מונח היטב בלימוד. נעני שכר שכי.

שאלה: כמה תושבים יש כיום במדינת ישראל? **תשובה:** 7.208 מיליון תושבים. 7.208 מיליון הם יהודים (73.2% מכלל האוכלוסייה), 2.080 מיליון – ערבים (21.1%). 0.554 מיליון – אחרים (5.7%). במהלך השנה נולדו כ-179 אלף תינוקות (73.3% לאימהות יהודיות), 24.1% לערביות ו-2.6% לאחרות. הגיעו לישראל כ-45 אלף עולים חדשים, כ-75% הגיעו מרוסיה ומאוקראינה. נפטרו 50 אלף איש ו-25 אלף ישראלים אשר שיה בחוליו יותר משנה.

שאלה: האם מועילה פעולות גופניות, כהתעמלות וכדו'/? **תשובה:** הרמב"ם בהלכות דעות ד יד כותב, ועוד כלל אחד אמרו בבריאות הגוף, כל זמן שאדם מתעמל ויגע הרבה וכי' אין חולי בא עליו וגופו מתחזק. והפעילות הגוף לגוף זה הליכה, גם עלייה וירידת מדרגות היא פעילות גופנית טובה. וכן שאר התעמלות מועילה לחזק את הגוף גם מהבחינה הזאת שגוף חזק ופחות יחלה בכל מיני מחלות שבאות בעקבות התנוונה. וגם מי שתעמל כיוול לקשר נעלים לבד בעמידה עד גיל מבוגר, ויכול לעלות מדרגות ועליות בלי להתנשף שעה קודם ושעתיים אחרי, ויכול ללכת עד גיל זקנה ושיבה.

שאלה: איך לתקן שאדם מבקש סליחה ומחילה ואעפ"כ זה לא עוזר לו כלום? **תשובה:** ישנם אנשים שהפנימה את חשיבות בקשת סליחה והם מנצלים את זה באופן צניני, מיד שחשברם או בן הזוג מתלונן על משתו הם מיד אומרים סליחה סליחה לא התכוונתי אני מתחרט. אז ככה, אם החרטה והסליחה הם אמיתיים רואים שהוא משתדל מאותו היום להיות יותר טוב אז זה בסדר אפי' עם השתדלות מועטת. אבל אם ממשיך לעשות את כל מה שעשה ולא רואים שום התקדמות בהתנגות, אפי' לא טיפה, אפי' לא משתו קטן, אז זה כמו אחטא ואשוב, ואז אין לסליחה שלו שום משמעות. ולפעמים הם אפי' פוגע יותר ועדיף שישתוק, ומכסה פעוילו לא יצליח מודה והוא ירוחם. ואי"א לשחק ברגשות של השני באופן תמידי, ולא פלא אם לאחר זמן הוא עוד עלול לקבל דרישה לניתוק הקשר.

שאלה: באיזה מהשיקל כדאי שהילד ישחק ובאיזה מהשיקל יש למנוע מהילד לשחק בהם? **תשובה:** ברור הוא שילד צריך לשחק וזה גם בריא וטוב לו אם הוא ישחק, אך כותב רבי שמשון פינקוס שהמשיקל שיש לתת לילד הם רק משחקים שלא יפתח בהם תלות לכשיתבגר, אבל משחקי הרבה ליימנס שלה הוא לא ימשך בתור גדול. כגון משחקים שהמשיכה אליהם התפתח במשך השנים חייב להימנע מזה בתור ילד כי זה עלול להזיק לעתידו של הילד וכגון משחקי מחשב בני עתיד. שאמנם כעת הוא יכול לנוח בצעריהם אך המחיר ע"יז לעודי הוא גבוה מאוד. לגדל.

שאלה בחושן משפט: מוכר אמר לקונה שהוא מוכר לו בהנחה של 10 אחוז אבל התברר שהוא אמר לו את זה להרגשה הטובה ובאמת הוא לא עשה שום הנחה האם צריך להחזיר לו את העשר האחוז שרימה אותו? **תשובה:** כיוון שלא התנה זאת מפורש בקניה שקונה ע"ד ההנחה אין צריך להחזיר לו את העשר אחוז. מה שכן המוכר עבר על איסור לא תנו וגויבת דעת. משפט כהלכה.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: הרעיונות שנשלחו השבוע: א. **להרשת** **בדברים** **מגדולי** **ישראל** **ערוך** **בדרך** **של** **שו"ת**

טמבור מדבקות צהובות ולתלות בפלוורנט (הזבובנים) נדבקים לזה. אחר כתב: לגבי זבובונים מבטחה באים בד"כ מפירות שמבשילים עם כדאי להקפיד על ניקיון כללי בשני, בכיורים, לשפוף אקונומיקה לחרר ניקוז בכיר, וכן להחליף את הסקוטש לעיתים קרובות. **ב. ניתן להשיג עבודות של גן** כותבת מייל עם עבודות נפלאות מהרבנית גודלבסקי יש גם מאד חיובי בדרך התורה, וגם דברים מאד יפים והם עושים את כל העבודה, וזה בחינם. הכתובת היא: rinmnbn@gmail.com. כמו"כ יש את "קריית גן" ששולחים בערך כל שבוע דפי משימה אקטואלים בחינם וגם מוכרים המון תוכן לנגנות אפשר להירשם במייל 3372545 ואז @gmail.com כמו"כ הצעירת הנודעת ח. איזונשטיין (מזיקור) נותנת בחינם לזכוי הרבים במייל rinmnbn@gmail.com **ג. דלת של סגירת טוב** יש בטמבור גומי ששמים בין המסוף לדלת וזה חוסם את האוויר שלא יכנס. ה**ענין** שנורמלקס אינו פתרון לעצרות כלל, וגם אינו מביא לפעילות תקינה ונורמלית של המעינים, אלא זה חומר משלשל כדי לצרוד עם עצירות מורח. **ד. לגבי מי ששאל שגורם באמצע הלימוד:** א. לאכול פחות פחמימות. **ב.** לשתות יותר. **ג.** ללמוד דברים שמענינים אותו. **ד.** גם אם לומד משהו שלא מסיפק מניחה לו את המחשבה כשמועיה העייפות יעשה הפסקה ויתעניין במשהו שיותר מעניין אותו כדי להתעורר. **ה.** לשתוף פעם. **ו.** לעמוד בזמן הלימוד כשמרגיש שהעייפות רבה. **ז.** אולי זה בעיה לבקש מרופא משפחה הפנייה לבדיקות דם כלליות יתכן שיטקטין B12 נמוך מאוד. **עוד תנאי:** הפתרון הזכי טוב הוא לישון מספיק שעות אבל יש לשים דגש שהשינה הזאת תהיה איכותית עם מספר דברים שריבים לא מקפידים עליהם - להפסיק לאכול כשפתית לפני השינה, לישון בחדר חשוך קריר עם סביבה נוחה. במקרה של עייפות מאולצת ניתן לאכול משהו מתוק, לדבר עם חבר על נושא מעניין קצת זמן, לצאת לסיבוב קצר, לתפוס תנומה של 10 דקות.

ה. פתור **מגנט** **של הארונות** לשלוח מייל לכתובת k0533148846@gmail.com. **ו.** **לרוב, עור קשה נגרם** בגלל נעל לא מתאימה לרגל, כך כשעושה אזור מסוים דורכים עליו יותר, ואו שהנעל וחוצת שם, וכדומה. מומלץ לקנות נעל יותר איכותית, שותומכת בכל כף הרגל. בדוק ומנסה.

ז. **לגבי מי שכתב שאפשר לנקות מראות עם עיתון** שימו לב להתני קודם את החומר למראות ואז לנגב עם העיתון זה מנקה מעולה ולא משאיר סימנים וסייבי כמו סרטוט. **ח. לגבי החלת שמתפוררת** כדאי ללוש את הבצק 10 דקות לפחות ולא לשים המון מים. **ט. עצה** **בס"ד לכסיסת ציפורניים** ישנה כיוון אצבע פלסטיק שמלבישים על האצבע. הפתרון יעיל יותר, מריחת לק מיוחד בטעם מר כך כשהילד יכסוס ציפורניו יהיה לו טעם מר בפה ולא יעשה זאת. **י.** לכאבי בטן: לבדוק חידק הליקובקטור פלורי או כעייז בקוש מרופא בדיקה. יש קו טלפון עם פתרון טבעי עיני חידקי פרוביס טלפון קודמו: 074-7964627. אפשר לנסות הפתרון שלהם, לבד, בזול ובלי סיכונים. אפשר שכדאי גם לשלוח צליאק. **יא. פטנט לנעילת ארונות** עיני מגנט לחצה להחלק פלסטיק עם קפיץ ובסופו מגנט שמתחבר לתחת המדף במגנט הדלת עיני מגנט בשני הצדדים. ממליץ על האיכותי בלבד!! קיים אצל "אחים ביטר פרזולי" הירקון 23 ב"ב. **יב. שיער לבן בגיל צעיר** בעבר שאלנו את רבי חיים קניבסקי וענה: ללמוד הלכות ראש חודש.

התורה חסה: **למי שיש פתרונות לבעיות דלהלן מתבקש לשלוח פתרונות למייל שבסוף העלון:** א. איזו עבודה מתאימה לאת עם הפרעות קשב בגבול (ADHD) בת 23 נשואה? **ב.** מה הפתרון להזעה ברגלים ו/או נגיעת ריח רע משם וכך מה עושים עם נעליים עם ריח להוציא את הריח? **ג.** יש לו בן קטן שבמשך היום מקלף את העור באצבעות הידיים ליד הציפורניים וזה כואב לו ולא נראה טוב איך אפשר לגרום לו להפסיק מהקלול הזה? **ד.** מה עושים עם "עור מתי" בצידי הציפורניים ברגלים? **ה.** פגם פורסם על שיוף ציפורניים כפתרון לציפורן חודרנית. נודה למי שיכול לפרט איך בדיוק עושים את זה, כדי שנוכל לנסות. **ו.** איך אפשר להוריד את השחר שיש על הציפורנית של נרות חנוכה. **ז.** יש לנו בן בגיל שיסודים, שיש לו שורת שערות לבנות בבנו, מי שילד פתרון לבעיה? **ח.** מה עושים עם רטיבות בכף היד לילדים מבוגרים? **ט.** עצה לניקוי של סלית בבית כתחליף לניקוי יבש. **י.** עצה כיצד להוריד מהסוודר דבק קצף מתנפת, נרכש בטמבור ומשמש בד"כ למילוי חורים עיפ' רוב בצבע כחום.

הלכות חשובות לפרשה עניין שנים מקרא ואחד תרגום ידיעני **דברי הבעל הטורים** ברחיבת הפרשה שנתן רמזו בפסוק הראשון לחיוב לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום וז"ל: ואלה שמות בני ישראל, ר"ת ואדם אשר לומד הסדר שנים מקרא ואחד תרגום בקול נעים שיצר שנים רבות ארוכים עולם עכ"ל. **להלן שינון דיני שנים מקרא:** קריאת שנים מקרא ואחד תרגום הוא חיוב גמור. בשו"ע או"ח רפה ובמשנ"ב שם הביא שירא שמים **יקרא גם רש"י**. ולהתרגום יש מעלה מיוחדת שניתן כפינו, ולרש"י יש מעלה מיוחדת שמפרש הכתוב עיפ' חז"ל יותר מהתרגום. והכי טוב לומר גם תרגום וגם רש"י. **ואם אינו יכול יש שכתבו** להעדיף תרגום משום שכתב ברוח הקודש (כן הביא רבי חיים קניבסקי). **יש שכתבו** שעדיף רש"י משום שיותר מבאר (מהרש"ל). **יש שכתבו** להעדיף לקרוא המקרא פעם

שלישית (כי יש שאין עי"ז פרשי"י) עם הרש"י משום שהוא יותר מפרש העניין (כן כתב בשו"ע הירב). **במקומות שנהגו** לעמוד בעת קריאת התורה כגון אז ישיר, עשרת הדברות ולפני זרקת חוק, יש לעמוד גם בשניים מקרא. **יש שקראים** הפרשה לסרוגין כל יום קטע אחד וכדו', ושני לעשות כן.

אבל אלו הקוראים אצל מענייני הפרשה ברצף אסור לדבר באמצע שניים מקרא אלא מענייני הפרשה או בלימוד, ובין מקרא למקרא או לתרגום שרי לדבר. **אם שכח** משבוע שעבר י"א שיקרא קודם של שבוע שעבר ואח"כ של השבוע הזה. כן פסקו הרב אלישיב ורבי חיים קניבסקי. וי"א שיקרא קודם של הפרשה הזאת. **סדר קריאת** שניים מקרא הוא מקרא ועוד פעם מקרא ואח"כ תרגום וי"א מקרא תרגום ואח"כ מקרא. **חזו"א**. **את הב' שאף** של שבוע הבא כנסת את ממנחה של שבת קודמת, **מאז** כבר קוראים בבתי כנסת את המקרא של שבוע הבא. וי"א ממוצי"ש. **מנוחה מן המנוחה** השלמים קודם הסעודה של שבת בבוקר. ויזהר לסיים עד יום רביעי של שבוע אח"כ. ובדיעבד מהני להשלמים עד שמחת תורה. **אפשר לקרוא יחד** עם הבעל קורא בחלש ויכווין לשמוע הבעל קורא. **אין צריך** לקרוא קריאה של יו"ט וי"ה הפטרות. האר"י מביא שאין לקרוא שנים מקרא בלילה. ובלייל שבת מותר.

חידות

חידות שינון הפרשה ע"פ סדר הא-ב. התשובה בשמוך לשאלה. מתאים גם לילדים: א. כשנולד משה התמלא הבית; אורה. ב. בת פרעה; בתיה. ג. בן של משה; גרשום. ד. רשעי ישראל; דתן ואבירם. ה. משה לקח את אשתו ובניו על; החמור. ו. מה אמר הקב"ה למשה על הארון וראך ושמה בליבו. ז. במה אמר משה שהנפך למטה; זבג. ח. היכן הוא הר האלוקים; חורב. ט. צדיקי ישראל. המשך את המילה שז; טורי ישראל. י. למי היו שבע בנות; יתרו. כ. איזה בתיים קיבלו המילדלות. **כא** הכונה לוי ומלכות. ל. יוכבד היתה בת; לוי. מ. מה היו שפרה ופועה; **מלכות**. נ. מה מורידים במקום קדוש; **נעלים**. ס. מאיזה אילן דיבר הקב"ה עם משה; **סנה**. ע. איך יתן את הר עם ב; **עיני מצרים**. פ. ערים שנבנו ע"י ישראל בפת; **פיתום ורעמסס**. צ. מאיזה משה; **ציפוריה**. ק. מה עשו בני ישראל כשהכבדו עליהם את העבודה; **קוששו קש ותבן**. ר. האם הגדול; **ראובן**. פ. מה נפשות ירדו למצרים; **שבעים**. ת. מה הפסיק פרה להביא לישראל; **תבן**.

חידות לפרשת שבוע: א. מאי היה הח' בפרשה; ב. היכן ג' מקומות בחומש שמות מופיע מתמול שלשום; ג. האם אור זה טוב; ד. איזה דבר שקשור לשיא החורף מוזכר בפרשת שמואל; ה. איזה ענין חיים מוזכרים בפרשה; ו. פסוק בפרשה שמסתיים באות ט.

חידות ידע תורני: ז. איזה הנהגה בברית מובא בגמ' שמפנים אותו מפעם לפעם ולתחילתה; ח. מתי מטבילים בהמה במקווה ט. איזה דין עדיף לא לעשות בראש חודש; י. איך יתכן שיבדק של שקדים מזונות לכתחילה; יא. איזה ברכה במדק ובנוסף של הברכה נאמר מעשה שעושה, למרות שלפעמים עושה משהו אחר מהנאמר בברכה; יב. איזה דבר למרות שיש לו סימני טהרה הוא אסור בגלל מעשיו?

חידות לבוגרים ממלכת משה: יג. פועל עבד אצל מעסיקו שבנה ימים ושכרו כדור רהב שלם כל הוא חתן את הכדור זהב שלוש פעמים בלבד ובאמצעותו הוא שילם מידי יום ביומו את הסכום המדוייק המגיע לו לאותו היום ולא יותר, (לפעמים הוא היה צריך להחזיר לו מיום האתמול); יד. לאדם היו עשרה שקדים מלאים במטבעות זהב. בכל השקים משקלם של המטבעות שווה והיינו כל מטבע שווה 10 גרם, מלבד שק אחד שבו יש מטבעות מזוייפים משקלם כ"א תשעה גרם, איך יוכל ע"י שקילה אחת על משקל בעל קף אחת לדעת איזהו השק המזוייף?

חידות לשאל את הילדים: טו. מתי שותים בלי ברכה; טז. בגדל סיכה; יח. מתי אחים תאומים אחד בן ארבע ואחד בן חמש; יט. איך אפשר לכתוב 400 ספרי תורה ביום אחד; כ. איזה אוכל מברכים עליו ומזכירים בברכה את שם האוכל; כא. איזה שם מוכר מהתנ"ך נכתב ישר והפך אותו הדבר? כב. צרופי מילה למה מים?

תשובות א. מצורה ועני מושב ברש"י שחשובים כמת. ב. בפרשתנו ד י ו ה די. וכן במשפטים שור נגח מתמול שלשום. ג. ותרא כי טוב, אמר רש"י נתמלא הבית אורה. ד. ידו מוצעת כשלף. ה. נחש צור חמור. ו. רעמסס. ז. מכות יכ"ה ברמב"ם רוצח ז ג דקבורות של היר מקלט מפנים במות הכהן גדול. ח. שבת נח. טבעת על צוואר הבמה שהטמאת טובלים בהמה לטהר היטב. ט. ש"ע אבהע"ז קכו כת לא ללת וגו' בראש חודש י א ש טק א"ל לכתוב האם בא לחודש פלוני או ביום א לחודש פלוני. י. שקדי מרק. יא. לישב בסוכה למרות שלא תמיד יושב אלא עומד ואוכל כמו בקידוש בביכ"י שעושים בסוכה ושומחת בית שואבה. יב. זרזיר חילין טה. יג. הוא חילק את הכדור זהב לחתיכה אחת בגודל שביעית, חתיכה שניה בגודל שתי שביעיות, וחתיכה שלישית בגודל ארבע שביעיות ביום הראשון נתן את השביעית, בשני נתן את שתי השביעיות ולקח את השביעית, שלשית נתן השביעית שלקח, ברביעי לקח את כל השלוש שביעיות ונתן את הארבע שביעיות, בחמישי הוסיף השביעית וכן הלאה. יד. יוציא מהשק הראשון מטבע אחד מהשק השני שתיים וכן הלאה ואז ישקול כל מה שהוציא ולפי מה שישקול יוכל לדעת איזה שק הוא של התשע, כי הוציא ב"ה 55 מטבעות, אם ישקול 549 גרם סימן שהמזוייף הוא השק הראשון וטע"ס 548 סקל שהוא משתיים וכן הלאה. טו. באמצע הסעודה. טז. בר. יז. אויר בבולון נפוח. יח. משפחה שיש לה שני זוגות תאומים בהפרש של שנה ושני האחים הם אחד

מכל זוג. יט. יכתוב 400 ספרי תורה ביום אחד. כ. המוציא לחם. כא. דוד המלך וכן אביו ישי. כב. מים שלנו. מים חמים. מים קרים. מים בטעמים. מים אחרונים. מים מינרלים

חידון משמעויות מילים לפרשת שמואל: ט' משמעויות למילה חיה

א. חיה - מילדת: "כי חיות הנתי" רש"י: בקריאות כמילדות (שמות א, יט). **ב. חיה - "כי חיות הנתי" רש"ב:** בקריאות **ופקחות:** תרגום: ח'כמן איוון. ג. חיה - "כי חיות הנתי" תרגום **יונתן בן עוזיאל:** זרזימן וחכימין בדתניהן. ד. חיה - **רוח חיים:** ותוצא הארץ נפש חיה" רש"י: נפש שיש בה חיות (בראשית טו. ד). **ה. חיה - "ויאמר שוב אשוב אלך כעת חיה" רש"י:** כעת הזאת שתאה חיה לכם שתהיו כלכם שלמים וקימים (בראשית יח י). **ו. חיה - יולדת:** ויהייה תגעול את הסנדל" רש"י: יולדת (וימא עג.). ז. חיה - בעל חיים. והייה וכל בהמה" ח. חיה - שם של אשה. ט. חיה - **האשה חיה** אית חיהה.

הגיגים המייעדים לאלו שיש להם מזה העולות

לא אכפת לי לצום כל השובביים, הבעייה היא שבכל פעם שאני צם אני מרגיש מאוד רע.

סנדלר יונם בע שבעת בין ערביים ליד נעליים שממתינות לתיוק ואננס. שאלו אותו: למה אתה לא מתקן את הנעליים? אז הוא אמר: הטר עוד לא דולק.

אומרים ש"צוחק מי שצוחק אחרון" או אומרים.

כשאני אהיה סבא אני אתן דמי חנוכה הם לכנדים שיבואו אחרי חנוכה.

הרגע הזה שדלת המעלית נפתחת בפנדק ועשרה אנשים צופים עומדים מולך ולא מורידים ממך את העיניים עד שהדלת נסגרת.

שף שרגא במתכון נמצח: ופול בלגי לימון.

אמא'לה, עוד מעט פורים ואני מזה לא מוכן.

שאלה שנשלחה למערכת העלון השבוע: האם הודעה "יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ @alon@gmail.com" מתייחסת גם לאלו שרוצים להשיג את העלון בכתב גדול במייל הניי"ל?

השגתי וגמרא קומיקס לתת מתנה לבר מצווה ולא מצאתי. אז נתתי לו כסף, שהוא כבר יחפש.

אם אני הייתי גור גמדי הייתי מאוד נעלב: למה לעגבניה גמדיית קוראים עגבניית שרי ולי קוראים גור גמדי ולא גור שרי.

הרגע הזה שאתה נחלץ מחסודור בלי כיפה ומשקפיים ועם פאות סתורות.

אתה לא יודע עד כמה אתה מוצלח בהנדסה וחישוב זוויות עד הרגע שאתה הולך בקור עם ידיים בכיסים של המעיל, ומאזן את הראש בזווית מדוייקת לכיוון הרחוב כדי שהכובע לא יעוף בלל שתצטרך להחזיק אותו.

הלחץ הזה שמא כבר הפסיק הגשם ואתה עדיין עם המטריה פתוחה.

הרגע הזה שאתה מנסה להיזכר איפה זרקת את המטריה כשנכנסת לכולל.

ההנאה הזו לנשוף לתוך הכוס צה נדי שהמשקפיים שלך יתמלאו אדים.

הרגע הזה שאתה שומע רעש מבחוץ ואוזניך מתחדדות אוטומטית להאזין אם יורד גשם או שזה האוטו פח הזבל.

הרגע הזה שאתה בא לעבור את הכביש וגולגה נחל נובע, נעצר לשניה כדי לחשב איפה הנחל הכי צר, ואז חוצה אותו בדילוג זרזי שלא מצליח, וכל הנעליים שלך תממלאות במים.

הרגע הזה שאיזה לדון לצידך נהנה לקפוץ בשולית ולהתיז רסס בוצי לכל הכיוונים, ואתה נועץ בך מבפך רושף שיכול להפוך אותו לגל של עצמות.

הרגע הזה שאתה הולך במדרכה הצרה והכביש מלא במים, שומע מהרור רכב מתקרב בהדירה ואתה אין לך לאיפה לברוח.

הרגע הזה שאתה חושב שיהי קליק, ואיך שאתה משחרר את האחיה המטריה נפתחת בבוט.

אתה לא יודע כמה חברים יש לך עד שאתה היחיד שהבאת מטריה.

כשאני אהיה סבא, בשבע ברכותי של הנכד כשצארה שהאירוע יסתיים, לא אתחיל לשיר "הטוב הטוב" אלא אומר תלכו בייבת...

איש אחד נכנס למסעדה ואומר למלצר: "אני ארלגי לבר, חלב, תלמונים וגולוס". מה אתה ממליץ לי להזמין? המלצר: מוניט...

שני חברים סעו באוטו ובלילה כבבשי חשון. הנהג: "תוציא רגע את הראש מחלונך ותבדק אם האיתות עובד". החבר מוציא את הראש מהחלון: "כן, לא, כן, לא, כן, לא, כן, לא."

איש אחד בא לשוק ביום ראשון וצועק: שבת קודש, שואלים אותו האנשים למה אתה צועק ביום ראשון שבת קודש, הרי אתמול היתה שבת! עונה להם האיש: "אתמול הייתי צרוד, אז הייום אני צועק בשבת..."

השדכן לאבי המייעדת: יש לי בשבילך בחור נפלא אבל הוא צולע עיוור חרש ואילם, אבי המייעדת: בתי מסכימה אבל לא נראה לך שהבחור סבל מספיק?

תודה רבה ומיוחדת לכל קוראי העלון שבשובבים מדליים על ההגיגים **ובראשם ישיבת** סלונים (500 בחורים) שמתחילים בשבוע את תקופת השובביים ולומדים כל לום פקריא או שלש פעמים חמש פעות רצופות. וכן תודה לכל קוראי העלון שבשובבים לא מדלגים על ההגיגים. אני ממנויין להודות לגאון

המויחד שהבחרות שלו מפורסמות מאוד בעומק גאוונת בהירות ובקריאות עצומה, האהוב של הבריות באופן שלא ניתן לתיאור, נותן תשובות לב לכל אדם באשר הוא וכדרכו של משה דיינו בשעתו נותן ליבו להיות מיצר ושמו עם ישראל, חי

בצניעות ובענווה למרות מעמדו הרם בהיותו בנם של גדולים, האבדך המפורסם שלם ולתחילה **רבי חיים שאול (חי"י)** עמו **רובינשטיין מוולפסין** שזכו חלק נכבד מקריאה העלון ללמוד עמו יחד באותו בית מדרש. כמו"כ אבי מרגיש צורך להודות לבחור המופלא שכל רואהו מרגיש שלא נפגם קדושתו כלל מאז שנולד, מיוחד בהארט פנים עדינות והתמדה, הבחור שעוד ישמעו עליו רבות וירדפו אחריו לבקש ממנו ברכות הבחור החשוב **חיים אורי פרלמן** שכתב בהשבע הוא נכנס לעול תורה למצוות והוא קיבל את כל המשתתפים באופן מיוחד. וכן הכבוד לאחייני היקר עדין לגדולות ונצורות רואים עליו שיצא אדם גדול הילד הצדיק בחיר כיתה ו חוג חת"ים **שלמה נויבירט ני** גדול הדור הבא, שהרבי שלו אמר שהוא מצטיין הכיתה. תודות רבות לו על ההארט פנים.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: **צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר** מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. ובביהמ"ד **המרכזי מניין אברכים פרדס כץ** רחוב אבוהצירא 9, ובכולל **מורשה יודת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרית למטה. וכן בשאר המקומות ואלה המפיצים הקבועים. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.**

כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במדינת ישראל** (לא כמות) החל מיום חמישי בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרונה משרד רחוב רמב"מ 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף התלן** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שויכתי והוא בירך את בני חתן הבר מצווה עדי לגדלות ועושה נחת רוח לציוריו ולהוריו רבי שמואל שליט"א שיזכה לגור בהר יונה. **כן ניתן להשיג בירושלים**

בישיבת מיר אצל האדס שיזכה לאירכות ימיים בזכות שמקפיד על אמירת שניים מקרא עם כל הכותניה ודקדוקיה רבי דוד טויטשילד שליט"א. או אצל האדס הגדול שזכינו לו בדורנו רבי אבי פרידנר שליט"א שבזכותו אני כל שבוע מתחוק מדברים שנשלחים לי בשמו. **עוד בירושלים בישיבת קמניץ** אצל החבור החשוב עדי לגדולות בבני"ק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. **עוד בירושלים ברמות א** משפחת שמואל רחוב לואי לפסקי 42 דירה 5. **עוד בירושלים ברמות ג'** בית כנסת זכרון אברהם אצל המיתולוגי שמרוב טוב ליבו הרחב והאהבת העצמה לתורה מפרסם גם שמחות שמתקיימות בבתי כנסת אחרים או כוללים בבתי מדרש אחרים רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמב"ש ג'. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבוקק הנהיג ר.מה 9. **בביתר:** בישיבת ברכת מרדכי אצל החבור החשוב והצדיק יהושע פרידמן במספר 0548500891.

בנתביית בבית בוכריס". ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ.

ברחובות בישיבת מאור התלמוד, אצל החבור החשוב ישי רוט ני"י. **בירוחם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האישי והישיבה בבירוחם.

בקרית גת בביה"ח שומרי אמונים ובבית"ק קרטנטען (מ"ס) שיש. **בחזון חיזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החי"י רובע ג' אצל הצדיק מוכה הרבים הגדול רבי יצחק המעיניה שליט"א. **בעוצם** בישיבת בר זרח. **ברכסים** אצל האדס המיוחד מבידות טובות רבי יוסף המאירי שליט"א.

בערנה אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-3956903. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בני הדר: אוהה אברהם. שירת מרים. קהל הסידים. געשי"ש צאנא גור ויוצאא חברון, ע"י רבי יואל פינהנדרל שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן

בישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל המי"ל: וכן בעיר **אלעד** בישיבת כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה ובישיבת היר"ן ע"י רבי יואל פינהנדרל שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק החלבה ע"י המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א.

בצפת: בהיכל ישיבת צנתי ע"י האדס שכולם חפצים לפגוש בתחילת היום בזכות שניה להם יום מוצלח עי"ז רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במניין חף שע"י איילת השחר. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאקואו ירושלים 3 כמו"כ ניתן להשיג את העלון הגדול רבי אלחנן סרמון שליט"א - ת"ח מופלג כשרוני מיוחדות דמות למופת כליל המעלות ככולל יתאר תורה" המיוחדת המרכזי בשכונת שביט בקריית אתא לפאפון: 0153-3164467. **ברמת השרון** אצל האדס שלומד כל היום וכולם מרגישים מקורבים אליו רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל אוד צבי. **בחדרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הג"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13.

בעפולה בביה"ח נצח ישראל בשכונת עפולה עלית או אצל האיש המופלא רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימין:** בישיבת דרכי איש אצל החבור המופלא בתורה ויר"י רבי ישראל מאיר נידאס שליט"א. **בעצו:** רחוב גיבורי סיני 32 על

הסטנדר בכניסה לישיבה. **בחולון:** בכולל ערב שע"י ביהכ"ס מטש משנה של ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקי קיסמן טוב שליט"א. **בקרית מלאכי** בישיבה **אצל החבור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א.** **במנציסטור** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: 444725793110.

בארגנטינה: בקהילת שובה ישראל במקום המיוחד לעלונים. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינעס.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון: מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתי תיקי. מקישים על תיקיית הורדת עלונים. מקישים על לבית התורני. ומקיימים מה שרוצים. וכל מקישים יותר.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ @alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או בנידריים פלוס: רשת הכוללים פרדס כל עלון (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסעייה! אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הני"ל.